

Список використаних джерел

1. Case of Klass and Others v. Germany (Application no. 5029/71), Judgment of 6 September 1978, European Court of Human Rights. *Офіційний вебпортал Європейського суду з прав людини*. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-57510%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-57510%22]}).
2. Ferguson, A. G. (2023). *The Rise of Big Data Policing: Surveillance, Race, and the Future of Law Enforcement*. NYU Press. URL: <https://books.google.co.uk/books?id=CF8yDwAAQBAJ&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>.
3. Гребенюк М. О. Порівняльно-правовий аналіз оперативно-розшукової діяльності в країнах ЄС та США. *Право та державне управління*. Вип. № 2, 2021. 67-74.

Ольга Габорець,
доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності
та інформаційної безпеки факультету №3
Донецького державного
університету внутрішніх справ,
доктор філософії, доцент

Денис Абзалов,
курсант Донецького державного
університету внутрішніх справ,
рядовий поліції

ЗАСТОСУВАННЯ ЧАТ-БОТІВ У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

З огляду на глобальні тенденції цифрової трансформації публічного сектору, правоохоронна система дедалі активніше інтегрує інноваційні інформаційно-комунікаційні технології, серед яких окреме місце посідають чат-боти – програмні сервіси, що функціонують на базі алгоритмів штучного інтелекту та природної мовної обробки. Вони дозволяють моделювати комунікативну поведінку у форматі людино-машинного діалогу, забезпечуючи оперативну обробку запитів, передачу повідомлень та надання консультацій громадянам у цифровому середовищі.

Правоохоронні органи, за своєю природою, є інституціями з високим рівнем відповідальності та соціального очікування щодо ефективності, відкритості й оперативності реагування на звернення. Впровадження чат-ботів у цю сферу є логічною відповіддю на виклики сучасного інформаційного суспільства, де швидкість комунікації, мінімізація людського фактору та аналітичне опрацювання великих обсягів даних стали ключовими критеріями якості державного сервісу.

Функціональні можливості чат-ботів у діяльності правоохоронних

структур надзвичайно широкі. Насамперед йдеться про автоматизацію рутинних адміністративних завдань — реєстрацію звернень громадян, попередню класифікацію правопорушень, надання довідкової інформації, переадресацію запитів до відповідних підрозділів. Застосування таких інструментів знижує навантаження на чергові частини, підвищує якість первинного реагування, дозволяє органам внутрішніх справ фіксувати динаміку подій у режимі реального часу. Особливо актуальним є використання чат-ботів для моніторингу кіберпростору, фіксації повідомлень про шахрайства, булінг або ворожу пропаганду, як це реалізовано в проєкті BRAMA [1], реалізований у межах публічно-громадського партнерства між Кіберполіцією України та спільнотою цифрових волонтерів. Проєкт є еволюційним продовженням ініціативи StopRussia | MRIYA, але з 2024 року функціонує під оновленим брендом, що концептуально відображає його місію — слугувати бар'єром на шляху гібридних інформаційних загроз у цифровому просторі.

Чат-бот BRAMA інтегрований у ключові соціальні медіаплатформи — Telegram, TikTok, YouTube, Instagram, X (Twitter) — та виконує функції виявлення, фіксації та скасування на деструктивні контентні ресурси, що містять елементи ворожої пропаганди, дезінформації або спрямовані на підриг інформаційної безпеки України. Протягом двох років свого існування цей бот сприяв блокуванню або обмеженню доступу до понад 27 тисяч інформаційних ресурсів, що мали виражене проросійське або антиукраїнське спрямування. З правової точки зору, BRAMA виступає інструментом громадської кібермобілізації, що базується на принципах добровільної цифрової участі та розподіленого інформаційного нагляду.

Необхідно зазначити, що використання чат-ботів має і свої специфічні правові обмеження. Йдеться насамперед про правовий статус інформації, отриманої за допомогою ботів, обмеження щодо використання персональних даних, а також вимоги до цифрової ідентифікації заявника. З юридичної точки зору, спілкування з чат-ботом не є формалізованим способом подання заяви про злочин у процесуальному розумінні, однак може виконувати важливу допоміжну роль, зокрема для фіксації контексту або збирання попередньої інформації. Відсутність спеціалізованого законодавчого регулювання статусу чат-ботів у діяльності правоохоронних органів створює правову невизначеність, що потребує усунення через внесення змін до відповідних галузевих законів — зокрема, Законів України «Про Національну поліцію», «Про звернення громадян», «Про захист персональних даних» тощо.

Додаткові виклики пов'язані із питаннями інформаційної безпеки. Чат-боти, за своєю суттю, є точками входу до інформаційних систем, отже, їх вразливість може стати об'єктом кіберзлочинного втручання. Неправомірне отримання доступу до даних, перехоплення повідомлень, використання ботів для фішингу або розсилки шкідливого контенту — все це реальні ризики, які потребують чітких стандартів кібергігієни та впровадження сучасних методів автентифікації, зокрема двофакторної ідентифікації, постійного моніторингу та аудиту цифрових сервісів. Згідно з актуальними дослідженнями, значна частина користувачів не в змозі самотійно оцінити ризики, пов'язані з обміном

конфіденційною інформацією з ботами, що вимагає посиленої інформаційної підтримки з боку держави.

Успішне використання чат-ботів також залежить від рівня довіри населення до цифрових сервісів. Відсутність прозорості в алгоритмах роботи, недостатня юридична визначеність, а також брак етичних стандартів функціонування чат-ботів як елементів публічного сервісу можуть суттєво знизити ефективність цієї ініціативи. Тому впровадження таких технологій має супроводжуватися одночасно правовою регламентацією, роз'яснювальною роботою, технічним супроводом та незалежним наглядом.

Підсумовуючи викладене, слід констатувати, що чат-боти є перспективним інструментом цифрової трансформації правоохоронної діяльності, здатним не лише оптимізувати адміністративні процедури, а й створити якісно новий рівень взаємодії між державою та громадянином. Водночас ефективно та безпечно впровадження таких інструментів можливе лише за умов належного правового регулювання, технічного захисту, постійного аналізу ризиків і зваженого етичного підходу. Саме інтеграція інтелектуальних цифрових рішень у правову систему з урахуванням принципів законності, пропорційності та недискримінації може забезпечити розвиток сучасної, ефективної, громадянорієнтованої моделі правоохоронної діяльності.

Список використаних джерел

1. Нагорна А. Вартові безпеки. Як працює проєкт BRAMA від Кіберполіції. SPEKA. URL: <https://speka.media/yak-pracyuje-projekt-brama-vid-kiberpoliciyi9wnrz4> (дата звернення: 10.03.2025).

Михайло Галай,
слідчий Третього слідчого відділу
(з дислокацією у м. Маріуполі)
Територіального управління
Державного бюро розслідувань,
розташованого у місті Краматорську

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРОТИ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ НЕСЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

На даний час досудове розслідування військових кримінальних правопорушень є досить складною сферою кримінальних проваджень в Україні. Ця категорія справ характеризується високим рівнем суспільної небезпеки, особливим суб'єктним складом, а також специфічними умовами їх розслідування. Збройна агресія РФ, інтенсивні бойові дії, активізація діяльності військових, постійна трансформація норм у зазначеній сфері, а також необхідність забезпечення належного рівня ефективного розслідування військових злочинів створюють нові виклики для досудового розслідування